

Χόρχε Λουίς Μπόρχες

'Αλληγορίες τῶν Χιλίων καί Μιᾶς Νυχτῶν

Μετάφραση: Δημήτρης Δημητριάδης

Ἡ πρώτη ἀλληγορία εἶναι τό ποτάμι,
 τά πλούσια νερά, τό ζωντανό κρύσταλλο
 πού συντηρεῖ τά πολύτιμα θαύματα
 πού θαύματα ὑπῆρξαν τοῦ Ἰσλάμ κι εἶναι δικά σου θαύματα
 καί σήμερα δικά μου. Τό μεγαλοδύναμο γκόλφι πού εἶναι μαζί καί σκλάβος,
 τό πνεῦμα τό φυλακισμένο μέ τοῦ Σολομώντα τή σφραγίδα
 μέσα σ' ἓνα χάλκινο κιασσεῖ·
 ὁ ὄρκος ἐκείνου τοῦ βασιλιᾶ πού παραδίδει
 τή βασιλίτσα μιᾶς νύχτας του στοῦ ξίφους
 τή δικαιοσύνη· ἡ Σελήνη, μόνη σάν τήν καλαμιά στόν κάμπο·
 τά χέρια πού νίβονται μέ στάχτη·
 τά ταξίδια τοῦ Σεβάχ, αὐτοῦ τοῦ Ὀδυσσεᾶ
 πού τόν κεντρίζει τῆς ἴδιας του τῆς περιπέτειας ἡ δίψα
 καί πού κανεῖς Θεός δέν τόν ἔχει τιμωρήσει· τό λυχνάρι·
 τά σύμβολα πού ἀναγγέλλουν στό Ροδρίγο
 τό κούρσεμα τῆς Ἰσπανίας ἀπ' τούς Ἀραβες·
 ὁ πίθηκος πού φανερώνει ὅτι εἶναι ἄνθρωπος,
 παίζοντας σατράντζι· ὁ λεπρός βασιλιάς·
 τ' ἀτέλειωτα караβάνια· τό ὄρος ἀπό μαγνησίτη
 πού κάνει θρύψαλλα τό πλοιοῖ·
 ὁ σείχης κι ἡ κεμάδα· ὁ ρευστός κόσμος
 τῶν μορφῶν πού σάν σύννεφα ἀλλάζοντας ποικίλλουν
 ζεμένες ὑποταχτικά στῆς Μοίρας ἢ στῆς Τύχης,
 πού εἶναι τό ἴδιο, τήν αὐθαιρεσία·
 ὁ ζητιάνος, πού μπορεῖ νάναί κι ἓνας ἄγγελος,
 κι ἡ σπηλιά πού ἀκούει σι' ὄνομα Σουσάμι.

Ἡ δεύτερη ἀλληγορία εἶναι τό φάσιμο
 ἐνός χαλιοῦ πού μπρός στά μάτια ἐξυφαίνει
 ἓνα χάος ἀπό χρώματα καί γραμμές
 χωρίς νόημα, μιᾶ συντυχία κι ἓναν ἴλιγγο,
 πού ὅμως τό διαφεντεύει μιᾶ ὕφανση μυστική.
 Τό Βιβλίο τῶν Νυχτῶν,
 σάν ἐκεῖνο τ' ἄλλο ὄνειρο, τό Σύμπαν,
 τό συνθέτουν πολιοῦχοι ἀριθμοί κι ἐμβλήματα:
 τά ἑφτά ἀδέρφια καί τά ἑφτά ταξίδια,
 οἱ τρεῖς κριτές κι οἱ τρεῖς εὐχές
 ἐκείνου πού θεάθηκε τή Νύχτα τῶν Νυχτῶν,
 ἡ μαύρη ἐρωτιάρα κόμη
 ὅπου ὁ ἐραστής βλέπει ζευγαρωμένες νύχτες τρεῖς,
 οἱ τρεῖς βεζίρηδες κι οἱ τρεῖς ποινές,
 καί πάν' ἀπ' ὅλα, ὁ πρῶτος
 κι ἔσχατος τοῦ Κυρίου ἀριθμός· τό Ἔνα.

Ἡ τρίτη ἀλληγορία εἶν' ἓνα ὄνειρο.
 Τό εἶδαν οἱ γιοί τοῦ Ἀγάρ κι οἱ Πέρσες
 κάτω ἀπό τά προπύλαια τῆς Ἀνατολῆς μέ τό γιασμάκι
 ἢ μέσα στούς μπαξέδες πού ἔχουν γίνει σκόνη σήμερα.
 Κι οἱ ἀνθρωποὶ θά ἐξακολουθοῦν
 ὡς τή μέρα τή στερνή τοῦ ταξιδιοῦ τους νά τό βλέπουν.
 Ὅπως στήν παραδοξολογία τοῦ Ἐλεάτη,
 τ' ὄνειρο διαλύεται μέσα σ' ἓν' ἄλλο ὄνειρο
 καί τοῦτο σ' ἓνα ἄλλο ἢ μέσα σ' ἄλλα ὄνειρα πού πλέκουν ράθυμα
 ράθυμο λαβύρινθο.
 Μέσα στό βιβλίο εἶναι τό Βιβλίο, μέσ στή γνώση,
 ἢ βασιλίσα διηγεῖται στό βασιλιά τήν ξεχασμένη πιά ἱστορία
 καί τῶν δύο τους. Οἱ ἀλλοτινές μαγεῖες
 τόσο πολύ τοῦς ἔχουν βασκάνει μέ τό σάλαγό τους
 πού ἀγνοοῦν ποιοί εἶναι. Ἐξακολουθοῦν νά ὄνειρεύονται.

Ἡ τέταρτη ἀλληγορία εἶναι τοῦ χάρτη
 τῆς ἀπειρης ἐκείνης χώρας πού λέγεται Χρόνος.
 Αὐτός μετρα τοῦς ἴσκιους τοῦς ἀνεβατούς
 καί τά βήματα τῶν γενεῶν.
 Κι ἡ ἀκατάπαυστη φθορά τῶν μαρμάρων,
 τό κάθε τι. Ἡ φωνή κι ὁ ἀντίλαλος, αὐτό πού κοιτάζουν
 οἱ δύο ἀντίθετες ὄψεις τοῦ Διπλοπρόσωπου,
 κόσμοι ἀπ' ἀσῆμι καί κόσμοι ἀπό ἄλλικο χρυσάφι
 καί τῶν ἄσπρων τό μέγα νυχτέρι.
 Οἱ Ἀραβες λένε πώς δέν μπορεῖ κανεῖς
 νά διαβάσει ὡς τό τέλος τό Βιβλίο τῶν Νυχτῶν.
 Οἱ Νύχτες εἶν' ὁ Χρόνος, κι ὁ Χρόνος εἶν' αὐτός πού δέν κοιμάται.
 Συνέχισε ἐσὺ τό διάβασμα καθὼς ἡ μέρα ξεψυχάει
 καί θά σοῦ πει κι ἐσένα τήν ἱστορία σου ἢ Σχεραζάντ.

(Φεβρουάριος 1977)

Χόρχε Λουίς Μπόρχες

Λεσχη του δισκου
 ακαδημίας 57 αθηνα
 τηλ. 3631 819